

ъм човека.

От гореизложеното се вижда, че корените на теорията за отражението се преплитат здраво с основните понятия на диалектическия материализъм. Изходни точки на теорията за отражението са единството между метод и система, обективно-реалното съществуване на материята и нейните форми - времето, пространството и движението, взаимодействието между предметите и саморазвитието на природното цяло. Взета като работна хипотеза теорията за отражението може да послужи като отправна точка за теоретични обобщения в редица специални, недостатъчно изяснени въпроси из областта на частните науки.

МАНАР И ДА НЕ Е БИОЛОГ, ТОДОР ПАВЛОВ НАЛУЧКВА И ДАВА ПРАВИЛНО РАЗРЕШЕНИЕ НА НЯКОЛКО ОСНОВНИ И ЖИВОТРЕПУЩИ БИОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, КАТО НАПР. ПРОБЛЕМИТЕ ЗА ВЪТРЕШНОТО ПРОТИВОРЕЧИЕ В ЖИВОТО ЦЯЛО; ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО МЕЖДУ ОРГАНИЗЪМ И СРЕДА, ЗА ЕЛЕМЕНТА "СЛЕДА" В БИОЛОГИЧНИ ПРОЦЕС, ЗА ЕДИНСТВОТО МЕЖДУ СТРУКТУРА И ФУНКЦИЯ. НО ТОДОР ПАВЛОВ НЯМА ДОСТАТЪЧНИ ПОЗНАНИЯ ПО ЧАСТНИТЕ БИОЛОГИЧЕСКИ НАУКИ, ПО НЕБОЛЪ ТОВА ТРЯБВА ДА ОСТАНЕ ИЗВЪН ТЯХ, ИЛИ ДА СЕ ДВИЖИ ПО ПЕРИФЕРИЯТА И. В СВОЯ ТРУД ДИМОВ СЕ ОПИТВА ДА ЗАПЪЛНИ ТАЗИ ПРАЗНИНА, КАТО РАЗГЛЕЖДА, РАЗШИРЯВА И ЗАДЪЛБОЧАВА ВЪПРОСА ЗА ОТРАЖЕНИЕТО ПОД СВЕТИНАТА НА ТВОРЧЕСКИЯ ДАРВИНИЗЪМ И УЧЕНИЕТО ЗА УСЛОВНИТЕ РЕФЛЕКСИ, КАТО ПРИЛАГА УЧЕНИЕТО ЗА ОТРАЖЕНИЕТО ВЪРХУ ЧАСТНИТЕ БИОЛОГИЧЕСКИ НАУКИ.

ПРЕДИ ВСИЧКО, СЛЕД КАТО ИЗТЪКВА НЕСЪМНЕНИТЕ ДОСТОИНСТВА НА ТЕОРИЯТА ЗА ОТРАЖЕНИЕТО, ДИМОВ ПОСОЧВА И НЯКОИ НЕДОСТАТЪЦИ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ОТСТРАНИ. ПРЕДИ ТЕОРИЯТА ДА БЪДЕ ИЗПОЛЗВАНА ПО-НАТАТЪК, ЕДНИ ОТ ТЕЗИ НЕДОСТАТЪЦИ СЪТ МЕТОДИКАТА НА АВТОРА, ДРУГИ - ОТ ЛИПСАТА НА СЪВРЕМЕННА БИОЛОГИЧНА АРГУМЕНТАЦИЯ, ТРЕТИ - ОТ НАДЦЕНИВАНЕТО НА РОЛЯТА НА ОТРАЖЕНИЕТО КАТО АКТИВЕН ФАКТОР ПРИ РАЗВИТИЕТО НА ОРГАНИЗМИТЕ, ЧЕТВЪРТИ - ОТ ТЪВЪРДЕ ОБЩАТА ФОРМУЛИРОВКА НА САМАТА ТЕОРИЯ.

ПОРАДИ НЕВЪЗМОЖНОСТТА, В КОЯТО СЕ Е НАМИРАЛ - ДА СЕ ЗАДЪЛБОЧИ В ИЗВЕСТНИ БИОЛОГИЧЕСКИ ВЪПРОСИ, Т. ПАВЛОВ Е ФОРМУЛИРАЛ ТЕОРИЯТА СИ ЗА БИОЛОГИЧНИТЕ ФОРМИ НА ОТРАЖЕНИЕТО В ТЪВЪРДЕ ОБЩИ, ТЪВЪРДЕ НЕОПРЕДЕЛЕНИ ПОНЯТИЯ. ОТРАЖЕНИЕТО Е СВОЙСТВО НА ЖИВАТА МАТЕРИЯ, НО В КАКВО ТЪЧНО СЕ ИЗРАЗЯВА ТОВА СВОЙСТВО? ОТРАЖЕНИЕТО Е ДВИЖЕНИЕ, НО КАКВО ДВИЖЕНИЕ? ОТРАЖЕНИЕТО ДОСТИГА РАЗЛИЧНИ СТЕПЕНИ НА ДИАЛЕКТИЧНО РАЗВИТИЕ, НО В КАКВИ ВЪНШНО-ОТВЕТНИ РЕАКЦИИ СЕ ПРОЯВЯВАТ ТЕЗИ СТЕПЕНИ? КОИ И НАЗВИ СА ИЗВЕЩО СТЕПЕНИТЕ, ФОРМИТЕ И СВОЙСТВАТА НА ОТРАЖЕНИЕТО? С КАКЪВ МЕТОД, С КОИ ПОНЯТИЯ, С КАКВИ ТЕРМИНИ ТРЯБВА ДА СИ СЛУЖИМ ЗА ДА УЛОВИМ ПОДВИЖНАТА И ДИАЛЕКТИЧНА СЪЩНОСТ НА ОТРАЖЕНИЕТО, ЗА ДА ГО НАСОЧИМ КОНКРЕТНО И ЯСНО КЪМ ВСИЧКИ СТЕПЕНИ, ФОРМИ И СВОЙСТВА НА ЖИВАТА МАТЕРИЯ?

ВЪПРЕКИ ТЕЗИ ВТОРОСТЕПЕННИ НЕДОСТАТЪЦИ ТЕОРИЯТА ЗА БИОЛОГИЧНИТЕ ФОРМИ НА ОТРАЖЕНИЕТО ПРЕДСТАВЛЯВА ТЪВЪРДЕ ЦЕНЕН, ОРИГИНАЛЕН И СМЕЛ ПРИНОС В МАРКСИЧЕСКОТО СХВАЩАНЕ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ЖИВАТА МАТЕРИЯ. ИЗХОЖДАЙКИ В ОСНОВАТА СИ ОТ ЛЕНИНОВАТА ИДЕЯ ЗА ОТРАЖЕНИЕТО, ТЕОРИЯТА НА Т. ПАВЛОВ ДАВА ШИРОК ПРОСТОР ЗА ПО-НАТАТЪШНИ ТЕОРЕТИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ.

ЕДНО ТАКОВА ИЗСЛЕДВАНЕ ПРЕДСТАВЛЯВА ОПИТЪТ НА Д. ДИМОВ ДА СВЕДЕ ЧРЕЗ ТЕОРИЯТА ЗА ОТРАЖЕНИЕТО КЪМ ПО-КОНКРЕТНО ИДЕЙНО-ТЕОРЕТИЧНО ЕДИНСТВО ОСНОВНИТЕ ПОНЯТИЯ НА ЕВОЛЮЦИОННАТА МОРФОЛОГИЯ, ТВОРЧЕСКИЯ ДАРВИНИЗЪМ И ФИЗИОЛОГИЧЕСКОТО УЧЕНИЕ НА И. П. ПАВЛОВ. ПРИ ТОВА ДИМОВ ДОХОДЯ ДО ЗАКЛЮЧЕНИЯ, КОИТО ДО ИЗВЕСТНА СТЕПЕН КОРИГИРАТ И ОТОЧНЯВАТ ЗАКЛЮЧЕНИЯТА НА Т. ПАВЛОВ.

Т. ПАВЛОВ СХВАЩА ОТРАЖЕНИЕТО КАТО ОСОБЕНО ВЪТРЕШНО СЪСТОЯНИЕ НА ПРЕДМЕТИТЕ/РЕСП. НА ЖИВАТА МАТЕРИЯ И ОРГАНИЗМА/, В КОЕТО СЕ ПОЯВЯВА ЕДИННАТА ПРИРОДА НА САМОРАЗВИВАЩОТО СЕ ПРИРОДНО ЦЯЛО. ЗАЕДНО С ТОВА ДИМОВ КОНКРЕТИЗИРА, ЧЕ ОТРАЖЕНИЕТО В ЖИВАТА МОЛЕКУЛА ИЛИ ОРГАНИЗМА СЕ СЪСТОИ В СВОЙСТВОТО ИМ ДА СЕ САМОРАЗВИВАТ ЧРЕЗ ОСНОВНОТО ПРОТИВОРЕЧИЕ МЕЖДУ АСИМИЛАЦИЯТА И ДИСИМИЛАЦИЯТА, В СВОЙСТВОТО ИМ ДА САМОВЪЗВЪЗНОВЯВАТ ТОВА ПРОТИВОРЕЧИЕ, ДА ДИФЕРЕНЦИРАТ, ИНТЕГРИРАТ И КООРДИНИРАТ ХИМИЧНИТЕ СИ РЕАКЦИИ ВЪВ ВРЕМЕТО И ПРОСТРАНСТВОТО ПО ТАКЪВ НАЧИН, ЧЕТО ДА СЕ САМОЗАПАЗВАТ И САМОВЪЗПРОИЗВЕЖДАТ В ДРУГИ, СЕБЕПОДОБНИ ЖИВИ МОЛЕКУЛИ ИЛИ ОРГАНИЗМИ.

В ДУХА НА КЛАСИЧЕСКОТО МАРКСИЧЕСКО СХВАЩАНЕ ЗА ЖИВАТА МАТЕРИЯ ДИМОВ ТЪВЪРДИ СЪЩО, ЧЕ ДВИЖЕНИЕТО СЕ МАТЕРИАЛНИ СИСТЕМИ, КОИТО ПРИ ДАДЕНИ УСЛОВИЯ МОГАТ ДА СТАНАТ ЗАКОНОМЕРНО НОСИТЕЛ НА БИОЛОГИЧНО ОТРАЖЕНИЕ, СЪЩЕСТВУВАТ В ДИАЛЕКТИЧЕСКО ЕДИНСТВО НА МАТЕРИЯ И ДВИЖЕНИЕ, НА СЪДЪРЖАНИЕ И ФОРМА, ВЗЕТИ В НАЙ-ОБЩ СМИСЪЛ.

ДИМОВ РАЗГЛЕЖДА ЖИВИЯ ОРГАНИЗЪМ КАТО ДИНАМИЧНО И МАТЕРИАЛНО ЕДИНСТВО